

Regelrådets uttalelse

Om: **Revidering av forurensningsregelverket for akvakultur i sjø**
Ansvarelig: **Miljødirektoratet**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Miljødirektoratet

Deres ref.:

2020/12294

Vår ref.:

20/00192

Vår saksbehandler:

Marte Grønvold

Dato:

08.10.2020

Uttalelse

Om: **Revidering av forurensningsregelverket for akvakultur i sjø**

Konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet har sammen foreslått et nytt system for regulering av forurensning fra fiskeoppdrett i sjø.

De to direktoratene har sammen levert en grundig utredning som svarer på de seks spørsmålene i utredningsinstruksen på en tilfredsstillende måte. Direktoratene har gjort rede for nytte- og kostnadsvirkninger, og verdsatt kostnadsvirkningene for næringen. Direktoratet kunne ha gitt en nærmere beskrivelse av berørt næringsliv.

Direktoratene har vurdert rapporteringsløsninger og deling av data. Det er positivt at det er lagt opp til at de samme opplysningene kun skal rapporteres en gang.

Regelrådet vurderer at forslaget er tilstrekkelig utredet, jf. utredningsinstruksens punkt 2-1.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

1 Om forslaget som er sendt på høring

Direktoratene foreslår et nytt system for regulering av akvakultur etter forurensningsloven. Det foreslås at akvakultur som hovedregel reguleres gjennom standardiserte driftskrav.

2 Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Regelrådet synes det er et interessant moment med forslaget at det legges opp til bruk av en norsk standard i reguleringen. Bruken av standarder i regulering kan medføre positive effekter som for eksempel involvering av berørte parter ved at næringslivet er med å utvikle standardene. Videre er dette en utredning med mange gode momenter, som kan være til inspirasjon for andre utredere.

3 Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

Direktoratet har tallfestet hvor mange tillatelser det er til sammen i dag, og har i tillegg gitt anslag på hvor mange anlegg som vil omfattes av ulike deler av de nye kravene. Dette er nyttig for å vurdere virkningene for næringslivet og viser at regulator har god oversikt over næringen. Direktoratene kunne imidlertid gitt en noe mer utfyllende beskrivelse av næringen. Direktoratene har gjort grundig rede for nytte- og kostnadsvirkninger. Kostnadsvirkningene er verdsatt.

3.2. Konkurransvirkninger for næringslivet

Forslaget legger opp til større grad av likebehandling av akvakulturanleggene som omfattes av den nye regulering. Vi kan ikke se at internasjonal konkurransevirkninger er vurdert.

Oppdrettsnæringen er primært en eksportnæring og strengere miljøkrav vil kunne påvirke konkurranseevnen. Regelrådet antar at merkostnaden for de fleste anlegg ikke vil være i en størrelsesorden som påvirker konkurransen i stor grad, men mener at dette kunne vært vurdert. Strengere miljøkrav kan være positivt for næringens omdømme, og kan dermed være positivt for konkurransen.

3.3. Forenkling for næringslivet

Det er positivt at direktoratene har lagt vekt på at forslaget skal bidra til forutsigbar, effektiv og raskere søknadsbehandling. Forslaget legger også opp til at alle anlegg som omfattes av hovedregelen blir pålagt de samme kravene. Bruken av standard NS 9410/2016 kan også medføre forenklinger for næringslivet da standarden er kjent for næringslivet. Gitt at store deler av næringen har vært med på å utvikle standarden så kan den representere forenklinger i form av at regelverket er kjent og har bred aksept.

3.4. Digitalisering

Direktoratene har vurdert rapporteringsløsninger og deling av data. Regelrådet mener det er svært positivt at direktoratet legger vekt på at de samme opplysningene kun skal rapporteres en gang.

Forslaget inneholder noe økt journal- og rapporteringsplikt. Vi antar opplysningene som skal journalføres og rapporteres er lett tilgjengelige for næringen og at de ansvarlige myndighetene legger opp til digital og brukervennlige løsninger. Gitt at dette er oppfylt vurderer Regelrådet at merkostnaden vil være relativt begrenset.

3.5. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

Direktoratene har gjort rede for antall tillatelser til akvakulturanlegg i sjø i dag, men gir ikke ytterligere informasjon om næringsstrukturen. Det kunne vært interessant å vite om det er store forskjeller i lokalitetene, for eksempel i årlig produksjonsstørrelse. Det kunne belyst om utredning av differensierte krav for mindre lokaliteter er relevant. Selv om oppdrettsselskapene som i dag kontrollerer det meste av næringens produksjonskapasitet er børsnoterte multinasjonale selskaper, finnes det fortsatt flere relativt sett mindre aktører. Det er grunn til å tro at mindre virksomheter har begrenset administrativ kapasitet og at nye administrative plikter vil være relativt sett mer byrdefullt for disse. Regelrådet savner en drøfting av dette i utredningen.

3.6. Alternative tiltak

Direktoratene har vurdert en mulighet der dagens regulering med konsesjonsbehandling oppdateres med nye forurensningskrav. Vi kan ikke se at det er vurdert andre alternative tiltak. Det kunne vært vurdert differensierte krav på bakgrunn av lokalitetenes ulikheter. En nærmere beskrivelse av næringsstrukturen kunne belyst om et slikt alternativ er relevant.

3.7. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Direktoratene har gjort rede for overgangsordninger for eksisterende lokaliteter. Direktoratet har vurdert behovet for veiledning og effektiv deling av informasjon. Vi kan ikke se at direktoratene har sagt noe om forventet ikrafttredelse.

4 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Forslaget innebærer merkostnader for næringen først og fremst knyttet til krav om nye miljøundersøkelser. For nye søkere der det ikke stilles krav om hydrografimåling er merkostnaden beregnet til om lag 70 000 kroner. For eksisterende søkere som ikke har krav om hydrografimåling er merkostnaden beregnet til om lag 20 000 i året. For søkere og eksisterende anlegg der det blir nytt krav om hydrografimålinger vil merkostnaden være en del høyere. For anlegg som viser overskridelser av prioriterte, vannregionspesifikke eller andre EU-utvalgte stoffer vil det påløpe ekstra kostnader både ved ytterligere undersøkelser og gjennomføring av tiltak. Denne kostnaden kan bli betydelig. At næringslivet må betale for den miljøeffekten den har kan imidlertid ikke regnes som en unødvendig byrde for næringslivet. Det er videre positivt fra et samfunnsøkonomisk perspektiv at tiltak den enkelte virksomhet må utføre er basert på faktiske målte utslippsverdier.

Forslaget gir også nyttevirksomheter for næringslivet gjennom et mer forutsigbart og oversiktlig regelverk, mer effektiv søknadsbehandling og bortfall av gebyrer.